

สำเนา

อ่านเมื่อวันที่ 26 ส.ค. 2557

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๗๙๒/๒๕๕๔
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๙๔๗/๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

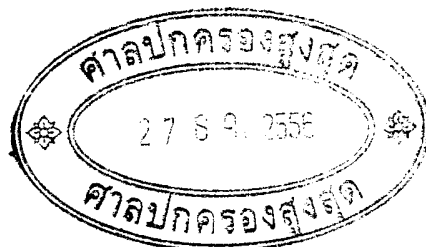
วันที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง { นายบรรจง เพ็ชรเกลี้ยง ผู้ฟ้องคดี
นายอำเภอเมืองตรัง ที่ ๑
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๐/๒๕๕๓ หมายเลขแดงที่ ๑๐๗/๒๕๕๔ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองสงขลา)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขออนุญาตซื้ออาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ (ที่ถูกคือ ยื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕) ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๑ กระบอก พร้อมกระสุนจำนวน ๑๒ นัด โดยผู้ฟ้องคดีได้ซื้ออาวุธปืนดังกล่าวจากร้านค้าอาวุธปืนกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้สำหรับการป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ปรากฏตามเอกสาร แบบ ป.๑ เรื่อง ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่ประจำอำเภอเมืองตรังเห็นว่า การขออนุญาตไม่เป็นไปตามหลักการ

/พิจารณา...

พิจารณาการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ไม่เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ๑. อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. และ ๒. อาวุธปืนยาวลูกซองลากล่องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. ประกอบด้วยแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ปฏิเสธคำขออนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนของผู้ฟ้องคดี (ที่ถูกคือ คำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ฟ้องคดี) ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าคำสั่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำสั่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการพิจารณาทางปกครองใหม่ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์แก่ผู้ฟ้องคดีว่า กรมการปกครองแจ้งว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นควรให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีรับทราบผลการพิจารณาดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีได้แนบสำเนาหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๔๗ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมการปกครองแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังทราบและดำเนินการต่อไป โดยในหนังสือดังกล่าวได้มีการระบุถึงรายละเอียด เหตุผลประกอบการออกคำสั่งทางปกครองไว้ในเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย อันได้แก่ สำเนาหนังสือสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก

/ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๓๐๒๐...

ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๓๐๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีต้องการทราบเหตุผลประกอบคำสั่ง จึงติดตามทวงถามถึงหนังสือฉบับดังกล่าวต่อปลัดอำเภอเมืองตรัง (นายสกล จริงจิตร) ผู้ได้บังคับบัญชาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ปลัดอำเภอเมืองตรังอ้างว่าเป็นเอกสารลับ ไม่สามารถเปิดเผยได้ จึงไม่ยินยอมมอบหนังสือฉบับดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี แม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะได้แจ้งบันทึกเป็นหลักฐานรายงานประจำวันต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปราบกฏตามสำเนารายงานประจำวัน รับแจ้งเป็นหลักฐาน สถานีตำรวจภูธรเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ก็ตาม ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการออกคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และวัตถุประสงค์ที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อเป็นการป้องกันตัวและทรัพย์สินนั้นก็เป็นที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแล้ว ประกอบกับอาวุธปืนที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตเป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนท้องที่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืน ถือเป็นการออกคำสั่งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สามารถระบุเหตุผลได้ว่าการที่จะออกใบอนุญาตหรือปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้นขัดต่อกฎหมายใด ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ อนุญาตให้นายทะเบียนท้องที่เลือกปฏิบัติได้ตามอำเภอใจ และเมื่อมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกกฏกระทรวง วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาตเพื่อบังคับใช้กับบุคคลเป็นการทั่วไปโดยเสมอภาค แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยออกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ชี้นำให้นายทะเบียนท้องที่เลือกปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาต โดยใช้หลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันต่อบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน เมื่อการออกคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยเห็นควร

/ให้ยกอุทธรณ์...

ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน นอกจากนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี การวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นถือเป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนด เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีโอกาสโต้แย้งคัดค้าน อีกทั้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ระบุเหตุผลว่าการขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ฟ้องคดีขัดหรือแย้งกับบทกฎหมายใด

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก พร้อมกระสุนจำนวน ๑๒ นัด และเพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินกระบวนการพิจารณาทางปกครองใหม่ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการโดยชอบด้วยกฎหมายภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก พร้อมกระสุนจำนวน ๑๒ นัด เพื่อใช้ป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ปรากฏตามเอกสาร แบบ ป.๑ เรื่อง ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ โดยขณะที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนี้ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาพละ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ได้ให้ถ้อยคำรับรองผู้ฟ้องคดีไว้ ปรากฏตามบันทึก ป.ค. ๑๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ ดง ๐๑๑๗/๓๗๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบข้อเท็จจริงก่อนออกคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ว่าตามที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเคยได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ๑. อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. ปรากฏตามใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ฉบับที่ ๑๐๖/๒๕๔๙ ออกโดยที่ว่าการอำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ และ ๒. อาวุธปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว

/ขนาด ๑๒ มม. ...

ขนาด ๑๒ มม. ปรากฏตามใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ฉบับที่ ๖๕/๒๕๔๘ ออกโดยที่ว่าการ
อำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ
กระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการ
พิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน กำหนดหลักการพิจารณาออกใบอนุญาต
ให้มีและใช้อาวุธปืนไว้ในข้อ ๔ (ข) และข้อ ๕ โดยกำหนดให้บุคคลตามปกติควรมีอาวุธปืน
ได้คนละ ๒ กระบอก คือ อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว และอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพก
ได้ไม่เกินขนาด .๓๘ หรือขนาด ๙ มม. และหากผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่
ปราบปรามตามกฎหมาย หรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต
ให้อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกขนาดล่ากล้องไม่เกิน .๔๕ หรือขนาด ๑๑ มม. ได้
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่จึงมีความเห็นว่า แม้การยื่นคำขออนุญาต
ให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ฟ้องคดีมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน แต่เนื่องจาก
ผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาวแล้วอย่างละ ๑ กระบอก
ซึ่งเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลตามปกติทั่วไป เมื่อพิจารณาคำขอ
ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนตามคำขอ
ต่อไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าหากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะได้แย้ง
หรือแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม สามารถกระทำได้ภายในระยะเวลาที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
กำหนด แต่หากผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์จะได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานภายในเวลา
ที่กำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์จะได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐาน
ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จากนั้น
ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ได้แย้งว่าหนังสือกระทรวงมหาดไทย
ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ มิใช่ข้อกำหนดวางระเบียบการทะเบียน
การขอและการออกใบอนุญาตที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒)
แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้บัญญัติให้ออกข้อกำหนดดังกล่าวเป็นกฎกระทรวง และเมื่อไม่มีการประกาศตีพิมพ์
ในราชกิจจานุเบกษา กรณีจึงไม่อาจนำมาใช้บังคับในทางที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ใดได้
ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐ และหนังสือดังกล่าวมีสถานะเป็นเพียงคำแนะนำภายในของกระทรวงมหาดไทย
เท่านั้น ไม่อาจนำมาใช้เป็นเหตุผลในส่วนของการกฎหมายอ้างอิงเพื่อใช้ในการออกคำสั่ง

/ทางปกครอง...

ทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้

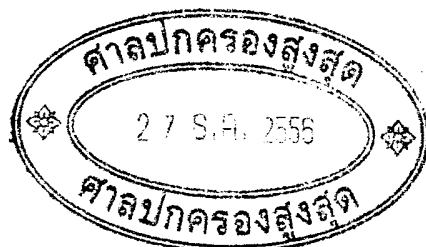
จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ ตง ๐๑๑๗/๓๕๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก ตามคำขอ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังได้พิจารณาถึงหลักการพิจารณาการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบกับพิจารณาข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. และอาวุธปืนยาวลูกซองล่างลำกล้องเดียว ขนาด ๑๒ มม. แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ อีก และได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ โดยให้ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการปฏิเสธเป็นหนังสือ ตามนัยมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยจึงยื่นหนังสือลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกคำสั่งทางปกครองปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำสั่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการพิจารณาใหม่ โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๔๒๐๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริงของผู้ฟ้องคดีแล้ว รับฟังข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีอาชีพรับจ้าง เป็นช่างเทคนิคปิโตรเลียม อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๒/๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาพละ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ผู้ฟ้องคดีเคยได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว

/จำนวน ๒ กระบอก...

จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ๑. อาวุธปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. ตามใบอนุญาตที่ ๖๕/๒๕๔๘ ออกโดยอำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘

๒. อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. ตามใบอนุญาตที่ ๑๐๖/๒๕๔๙ ออกโดยอำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ และที่อยู่อาศัยของผู้ฟ้องคดีอยู่ใกล้เขตที่อยู่อาศัย และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาพละซึ่งเป็นที่ชุมชน ไม่ได้อยู่ในที่เปลี่ยว เมื่อพิจารณาตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๕๔๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๐ ข้อ ๑๓ (ก) ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนอาวุธปืนสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาออกใบอนุญาตตามสมควรแก่ฐานะของผู้ขอเป็นรายๆ ไป และพิจารณาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ข้อ ๔ (ข) และข้อ ๕ ที่กำหนดให้บุคคลตามปกติควรมีอาวุธปืนได้คนละ ๒ กระบอก คือ อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว และอนุญาตให้บุคคลมีอาวุธปืนพกสั้นได้ไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. และในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ขนาด .๔๕ ซึ่งเป็นขนาดเดียวกับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีค่านั้น จะอนุญาตให้กับข้าราชการตำรวจ ทหาร หรือข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายเท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังพิจารณาแล้ว จึงเห็นควรไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากอาวุธปืนที่ผู้ฟ้องคดีมีอยู่จำนวน ๒ กระบอกเพียงพอกับการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว และเมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเสนอให้จังหวัดตรังพิจารณาดำเนินการต่อไป ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังจึงได้มีหนังสือ ที่ ดง ๐๐๑๗.๑/๑๔๗๙๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังเห็นชอบตามดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จากนั้น กรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๑๗๘๐๘ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ แจ้งที่ทำการปกครองจังหวัดตรังว่า กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) นั้น ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอ จึงให้จังหวัดตรังแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการจัดทำคำสั่งทางปกครองปฏิเสธการขออนุญาตใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำสั่งทางปกครองปฏิเสธการขออนุญาตใบอนุญาตให้มีและ

/ใช้อาวุธปืน)...

ใช้อาวุธปืน) ให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยจัดให้มีเหตุผลอันประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุน ซึ่งแม้จะไม่ได้จัดทำเหตุผลประกอบตั้งแต่ต้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่ก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลังได้ โดยต้องกระทำก่อนสิ้นสุดการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามนัยมาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จากนั้นให้ส่งคำสั่งดังกล่าว เพื่อแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้อุทธรณ์ทราบ อนึ่ง เพื่อให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้อุทธรณ์รับทราบ ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ใช้อาวุธปืนดังกล่าว (ที่ถูกคือ คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้มีและใช้อาวุธปืน) และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำ “คำแก้อุทธรณ์” โดยระบุให้ชัดเจนว่า ยอมรับหรือปฏิเสธข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีทั้งหมดหรือบางส่วนอย่างไร รวมทั้งระบุเหตุแห่งการปฏิเสธคำอุทธรณ์นั้นให้ครบถ้วนทุกประเด็น ซึ่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ได้มีหนังสือ ที่ ตร ๐๐๑๗.๑/๑๖๐๓๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามหนังสือดังกล่าวต่อไป

ต่อจากนั้น ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ) รักษาการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ตร ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า เนื่องจากการชี้แจงข้อกฎหมายในคำสั่งทางปกครองตามหนังสือ ที่ ตร ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ยังขาดประเด็นในบางประการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรัง จึงได้มีคำสั่งทางปกครองใหม่ โดยพิจารณาถึงหลักการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำ ชื่อ มี ใช้ สิ่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ อันหมายถึงนายอำเภอซึ่งเป็นนายทะเบียนอาวุธปืนจะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดว่า ให้อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนสำหรับป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน และ โดยที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอยู่แล้ว จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ปืนยาวลูกซองของลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม.

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จึงใช้ดุลพินิจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวและมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว โดยยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการปฏิเสธเป็นหนังสือ ตามนัยมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ จากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการปฏิเสธการออกใบอนุญาตดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และอาวุธปืนที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตก็เป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนท้องที่ที่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนก็เป็นไปเพื่อป้องกันตัวและทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดี โดยไม่สามารถระบุได้ว่าการออกใบอนุญาตนั้นเป็นการขัดหรือฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายใด กรณีจึงเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่มีข้อกฎหมายเป็นเหตุผลประกอบคำสั่งซึ่งฝ่าฝืนต่อมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ขัดต่อคำพิพากษาของศาลปกครองพิษณุโลก คดีหมายเลขดำที่ ๓๒๘/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๔๐/๒๕๕๒ และขัดต่อคำสั่งของอธิบดีกรมการปกครอง ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๔/ว ๘๑๓๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าว เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาทางปกครองใหม่ตามวิธีการและขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด

จากนั้น สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๓๐๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกรณีที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่ประจำอำเภอเมืองตรังปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี (ที่ถูกคือ ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) โดยแจ้งให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบว่า ในส่วนของข้อเท็จจริง

/แห่งคดี...

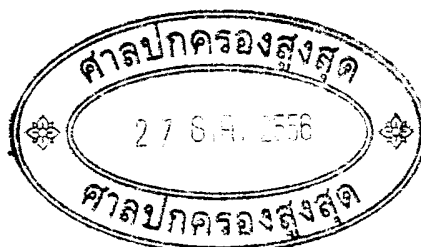
แห่งคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์บางส่วน จึงรายงานความเห็นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สรุปใจความได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยอมรับว่าผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติและปราศจากลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย และยอมรับว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นเพียงคำแนะนำภายในหน่วยงาน ไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อกฎหมายที่จะนำมาเป็นเหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้แนวทางตามคำสั่งและหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเพียงเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจว่า บุคคลนั้นจำเป็นต้องมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินหรือไม่ เพียงใด ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๕๐ กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีประเด็นข้อโต้แย้งเพียงประเด็นเดียวที่จะต้องพิจารณาว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยกรมการปกครองเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรัง ตามหนังสือที่ ตร ๐๑๑๗/๓๕๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ไม่มีข้อกฎหมายอ้างอิงตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างจริง จึงถือว่าการออกคำสั่งฉบับนี้ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการแก้ไขโดยออกคำสั่งทางปกครองใหม่ ตามหนังสือ ที่ ตร ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายอ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการแก้ไขคำสั่งทางปกครองให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว และการแก้ไขคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ดำเนินการก่อนสิ้นสุดการพิจารณาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น กระบวนการพิจารณาทางปกครอง การออกคำสั่งทางปกครอง การแก้ไขคำสั่งทางปกครองและการแจ้งคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังที่ไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีใช้อาวุธปืน (ที่ถูกคือไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕) จำนวน ๑ กระบอก จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ

/ทางปกครอง...

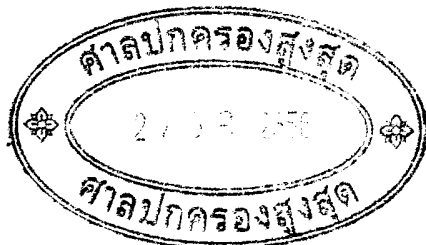
ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว สำหรับการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนอาวุธปืนประจำ
ท้องที่อำเภอเมืองตรังนั้น ถือเป็นการใช้ดุลพินิจที่อยู่ในขอบเขตอำนาจตามพระราชบัญญัติ
อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๙๐
และเป็นไปตามหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้บุคคลมีและ
ใช้อาวุธปืนตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงเห็นชอบให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย
แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งร้องปลัดกระทรวงมหาดไทย
รักษาราชการแทนหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน ได้มีหนังสือ
ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๖๓๗๑ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
พิจารณาตามที่เสนอ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาโดยวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของ
ผู้ฟ้องคดีแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ต่อมา กรมการปกครองได้มีหนังสือ
ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๔๗ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดตรังว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและให้แจ้ง
ผลการวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่ทราบ พร้อมแจ้งสิทธิการฟ้องคดี
ให้แก่ผู้ฟ้องคดีด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๓๕๐ ลงวันที่
๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งสิทธิการฟ้องคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง และมีเหตุความจำเป็นสำหรับ
การใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๙
แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม
อาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๙๐ ก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำ
ท้องที่อำเภอเมืองตรังพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน
เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว
ขนาด ๑๒ มม. และปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. ประกอบกับกระทรวงมหาดไทย
ได้มีคำสั่ง ที่ ๖๗๔/๒๕๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๙๐ ลงวันที่
๑๐ ตุลาคม ๒๕๙๐ ข้อ ๑๓ (ก) กำหนดให้นายทะเบียนอาวุธปืนใช้ดุลพินิจพิจารณาได้ว่า
ผู้ขออนุญาตมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร เช่น มีไว้เพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน เพื่อใช้ใน
การกีฬาหรือยิงสัตว์ ให้พิจารณาตามสมควรแก่ฐานะของผู้ขออนุญาตเป็นรายๆ ไป และ

/ตามหนังสือ...

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ข้อ ๔ (ข) ได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ว่า กรณีบุคคลทั่วไปที่มีคุณสมบัติไม่ขัดกับมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ หากมีความจำเป็นต้องมีอาวุธปืนพก ให้อนุญาตให้มีได้ขนาดลำกล้องไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. สำหรับอาวุธปืนที่มีอำนาจร้ายแรง แม้ขนาดลำกล้องไม่เกิน .๓๘ หรือ ๙ มม. เช่น อาวุธปืนขนาด .๓๕๗ นั้นไม่ควรอนุญาตให้มี เว้นแต่ผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการตำรวจ ทหาร หรือข้าราชการอื่นซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมาย หรือเป็นข้าราชการในท้องที่ กันดาร การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจว่าผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืน จำนวน ๒ กระบอก ซึ่งเพียงพอที่จะใช้ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีแล้ว กรณีจึงมิใช่ การเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่ง ทางปกครองโดยไม่สามารถระบุได้ว่าการปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืน ขัดต่อบทบัญญัติกฎหมายใด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงแห่งคดีปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืน อยู่แล้ว ๒ กระบอก ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเห็นว่าการที่ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนดังกล่าว นั้น เพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จึงได้มีดุลพินิจไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและ ใช้อาวุธปืนอีก กรณีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับประเด็นที่ผู้ฟ้องคดี กล่าวอ้างว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เป็นหนังสือที่ชี้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เลือกปฏิบัติ ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อคำสั่งและหนังสือดังกล่าวไม่ได้ตีพิมพ์ ในราชกิจจานุเบกษา จึงไม่อาจใช้บังคับเป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้ใดได้ ตามนัยมาตรา ๗ และ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง เห็นว่า คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

/พ.ศ. ๒๕๕๐...

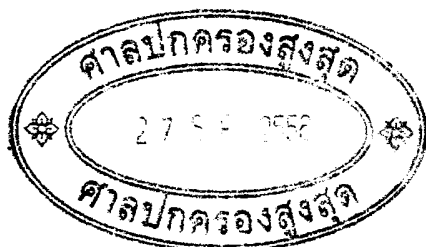
พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๗๕๙/๒๔๙๔ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๔๙๔ ได้ประกาศบังคับใช้ก่อนที่จะพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับ ซึ่งบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติไว้ว่า บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น คำสั่งกระทรวงมหาดไทยและ หนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับได้ทั่วไป โดยมีต้องประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติ ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าการออกคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นไป โดยมีชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น การวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่วินิจฉัย ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการออกคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมายเช่นกันนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า เมื่อกรมการปกครองซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้บังคับบัญชาของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ในการตรวจอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีก่อนเสนอให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกรมการปกครองได้พิจารณาตรวจสอบแล้วเห็นว่า การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอเพื่อโต้แย้งแสดง พยานหลักฐาน และไม่มีข้อกฎหมายอ้างอิงประกอบการออกคำสั่งทางปกครองตามที่ ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างจริง กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็น การออกคำสั่งทางปกครองที่มีข้อบกพร่องในกระบวนการพิจารณา กรมการปกครอง จึงสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ โดยให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดี ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม ประกอบกับได้จัดให้มีเหตุผล ในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยได้ดำเนินการก่อนสิ้นสุด กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และดำเนินการก่อนนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และ เมื่อแก้ไขคำสั่งแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงได้วินิจฉัยเห็นควรยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

/ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง...

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเห็นว่าผู้ฟ้องคดียังไม่มีเหตุผลที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งยกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ประกอบอาชีพทหารหรือตำรวจนั้น เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ตามนัยมาตรา ๓๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าอาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ เป็นอาวุธที่นายทะเบียนอาวุธปืนสามารถออกให้กับบุคคลใดก็ได้ โดยไม่มีข้อห้ามว่าอาวุธปืนขนาดเล็กต้องกว้างเท่าใดที่จะสามารถออกใบอนุญาตให้แก่บุคคลที่ดำรงสถานะอาชีพใดบ้าง ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ซึ่งออกตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ นอกจากนั้น หากข้าราชการทหารหรือตำรวจจะซื้ออาวุธปืนเพื่อใช้ในการกิจการส่วนตัวก็ชอบที่จะใช้สิทธิตามกฎหมายเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป มิได้มีสิทธิพิเศษเหนือกว่าประชาชนตามนัยคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ดังที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกล่าวอ้าง เมื่อมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ บัญญัติว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ และผู้ฟ้องคดีได้ระบุเหตุผลไว้ในคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนว่าเพื่อเป็นการป้องกันตัวและทรัพย์สิน กรณีจึงเป็นไปตามนัยมาตรา ๙ และเป็นการระบุวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว อีกทั้ง ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้นำคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทราบอยู่แล้วว่าคำสั่งและหนังสือดังกล่าวออกโดยฝ่าฝืนต่อมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงไม่สามารถตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาได้ นอกจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบอยู่แล้วว่าผู้ฟ้องคดีมิได้เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามที่จะได้รับใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนหรือใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จาก

/การที่...

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีใช้อาวุธปืนไรเฟิล ขนาด .๓๐๘ ซึ่งเป็นปืนที่มีลำกล้องขนาดเล็กกว่าแต่มีานุภาพร้ายแรงกว่าปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอันเป็นมูลเหตุพิพาทในคดีนี้ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยกรมการปกครองได้สั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินกระบวนการพิจารณาออกคำสั่งใหม่นั้น แท้จริงแล้วเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งโดยฝ่าฝืนกฎหมาย จึงให้ดำเนินการพิจารณาออกคำสั่งใหม่ พอเป็นพิธีเท่านั้น

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ประสงค์ทำคำให้การเพิ่มเติมและขอยืนยันตามคำให้การ ฉบับลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัย สองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนขนาด .๔๕ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ และหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และประเด็นที่สอง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ เป็นคำวินิจฉัยที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

สำหรับประเด็นที่หนึ่งที่ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนขนาด .๔๕ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ และหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ มีประเด็นย่อยที่จะต้องพิจารณาสองประเด็น คือ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนขนาด .๔๕ ตามหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าว ชอบด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือไม่ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้นขนาด .๔๕ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ประเด็นย่อยที่หนึ่ง ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าเมื่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มิได้กำหนดกรณีเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในกรณีการออกคำสั่งทางปกครองไว้โดยเฉพาะ การพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองในเรื่องอาวุธปืนจึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณี

/ที่คำสั่ง...

ที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยืนยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (๒) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง (๓) ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ และมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองนั้นไม่สมบูรณ์ ... (๒) คำสั่งทางปกครองที่ต้องจัดให้มีเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ถ้าได้มีการจัดให้มีเหตุผลดังกล่าวในภายหลัง... และวรรคสาม บัญญัติว่า กรณีตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องกระทำก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ของหมวดนี้ หรือตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้น ... คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเรื่องขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (แบบ ป.๑) ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ พร้อมกระสุน ๑๒ นัด ไว้เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน ปลัดอำเภอเมืองตรังได้บันทึกถ้อยคำ (ป.ค.๑๔) ของผู้ฟ้องคดีในวันเดียวกัน โดยมีผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาพละ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เป็นผู้ให้ถ้อยคำรับรอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ตร ๐๑๑๗/๓๗๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าผู้ฟ้องคดีขอมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินโดยผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้วจำนวน ๒ กระบอก คือ อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. และอาวุธปืนยาวลูกซอง ลากล่องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. อีกทั้งกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ข้อ ๔ (ข) และข้อ ๕ กำหนดให้บุคคลตามปกติควรมีอาวุธปืนได้คนละ ๒ กระบอก คือ อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว และอนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนพกได้ไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. และหากผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการ ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตให้อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนขนาดลากล่องไม่เกิน .๔๕ หรือ ๑๑ มม. ได้เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนสั้นและยาวแล้วอย่างละ ๑ กระบอก ซึ่งเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลตามปกติทั่วไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามคำขอ และเป็นการแจ้งตามมาตรา ๓๐

/แห่งพระราชบัญญัติ...

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติมสามารถโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานต่อนายทะเบียนท้องที่ประจำอำเภอเมืองตรังได้ ภายในเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ หากไม่ได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานภายในกำหนด จะถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์จะได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐาน และนายทะเบียนอาวุธรูปินจะได้ดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองต่อไป ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โต้แย้งว่าหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ มีใช้ข้อกำหนดวางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาตที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้บัญญัติให้ออกข้อกำหนดดังกล่าวเป็นกฎกระทรวง และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ไม่เคยลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและไม่อาจนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณกับผู้ใดและเป็นเพียงคำแนะนำภายในของกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ไม่อาจนำมาใช้เป็นเหตุผลข้อกฎหมายประกอบการออกคำสั่งทางปกครองได้ จึงขอให้ดำเนินการให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ (ที่ถูกคือ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒) แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้พิจารณาหลักการพิจารณาการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. และอาวุธปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. แล้ว จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนขนาด .๔๕ ต่อมา กรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๑๗๘๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้ไขคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยคำสั่งทางปกครองซึ่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำสั่งทางปกครองซึ่งปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) ต้องจัดให้มีเหตุผล และเหตุผลนั้นอย่างน้อย

/ต้องประกอบ...

ต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุน และเพื่อให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนออกคำสั่งดังกล่าวใหม่ให้แจ้งผู้ฟ้องคดีรับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ใช้อาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งการพิจารณาทางปกครองตามหนังสือ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีคำสั่งใหม่ตามหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ว่าเมื่อพิจารณาถึงหลักการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซ้อม มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ หมายถึงให้นายอำเภอซึ่งเป็นนายทะเบียนอาวุธปืนเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืน ประกอบมาตรา ๙ ซึ่งกำหนดให้อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนสำหรับป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน และโดยที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอยู่แล้ว จำนวน ๒ กระบอก คือ ปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ขนาด .๔๕ ตามที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอ กรณีจึงเห็นได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ระบุเหตุผลและข้อกฎหมายรวมทั้งข้อพิจารณาในการมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดีเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการดำเนินการก่อนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้แจ้งเหตุผลให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จึงฟังไม่ขึ้น

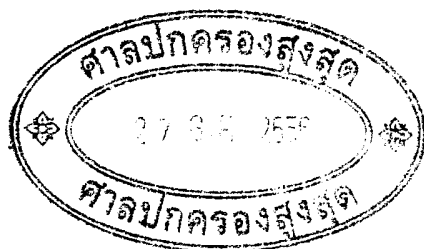
ส่วนประเด็นย่อยที่สองนั้น ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าเมื่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซ้อม มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ และมาตรา ๙ บัญญัติว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าหนังสือขออนุญาตให้มี

/และใช้อาวุธปืน...

และใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ของผู้ฟ้องคดี ได้แจ้งความประสงค์ว่า ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ พร้อมกระสุน ๑๒ นัด ไว้เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน โดยผู้ฟ้องคดีไม่ได้ให้เหตุผลหรือโต้แย้งถึงความจำเป็นของการต้องมีอาวุธปืนพกสั้น ขนาด .๔๕ ประกอบกับตามบันทึก ป.ค.๑๔ ก็ไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเคยถูกประทุษร้ายต่อร่างกายหรือทรัพย์สินหรือถูกขู่เข็ญแต่อย่างใด และในการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อ้างถึงหลักการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามมาตรา ๗ ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอยู่แล้ว จำนวน ๒ กระบอก คือ ปืนยาวลูกซอง ลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. จึงเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จึงใช้ดุลพินิจตามมาตรา ๗ ดังกล่าวข้างต้น มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนขนาด .๔๕ ตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ โดยในคำสั่งดังกล่าวไม่ได้อ้างถึงหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ (ที่ถูกคือ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑) แต่อย่างใด การใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นย่อยที่หนึ่งแล้วว่า กระบวนการออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชอบด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า การที่นายทะเบียนอาวุธปืนอนุญาตให้ทหารและตำรวจสามารถมีและใช้อาวุธปืนพกสั้นขนาด .๔๕ ได้ อันเป็นการเลือกปฏิบัตินั้น เห็นว่าทหารและตำรวจมีอำนาจหน้าที่หลักในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและบ้านเมือง มีหน้าที่ในการหยุดยั้งการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมายและการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อชีวิตสูง จึงมีความจำเป็นต้องมีและใช้อาวุธปืนที่มีคุณภาพสูงเพื่อหยุดยั้งการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง การพิจารณาให้ทหารและตำรวจมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น ขนาด .๔๕ นั้น นายทะเบียนต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้เช่นเดียวกัน หาใช่นายทะเบียนจะต้องพิจารณาอนุญาตทุกกรณี

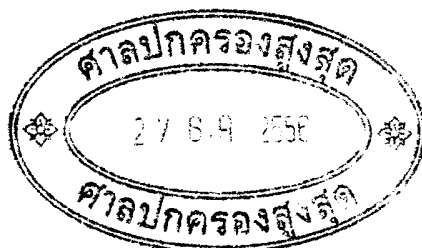
/ไปไม่...

ไปไม่ ทั้งนี้ หากทหารหรือตำรวจดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด ไม่มีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือไม่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต นายทะเบียนย่อมมีดุลพินิจที่จะปฏิเสธตามคำขอได้เช่นกัน ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดี จึงหารับฟังขึ้นไม่

ส่วนประเด็นที่สองที่ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่ขัดด้วยกฎหมาย หรือไม่ นั้น ศาลปกครองชั้นต้นพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยกรมการปกครองได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำมาพิจารณา แล้วได้สั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ในการพิจารณาออกคำสั่งไม่อนุญาตตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดีแล้ว อีกทั้งการพิจารณาชั้นอุทธรณ์หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้เสนอตั้งแต่ ยื่นคำร้องขอและชั้นยื่นอุทธรณ์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่เดิมซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ให้ไว้ ก็ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอแล้ว และหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ผู้ฟ้องคดีเสนอเพียงพอที่จะวินิจฉัย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ย่อมที่จะมีอำนาจวินิจฉัยได้ทันที ทั้งนี้ เมื่อศาลวินิจฉัยแล้วว่าการกระทำ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอบด้วยกฎหมายและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของ ผู้ฟ้องคดีแล้วเห็นว่าไม่มีกรณีที่กระทบคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ววินิจฉัยยกอุทธรณ์ การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่เป็นการกระทำที่ไม่ขัดด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

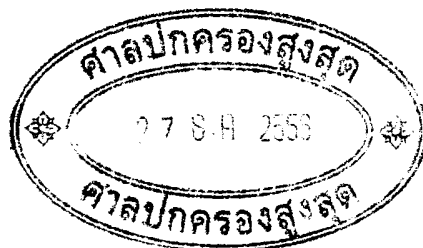
ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในคดีพิพาทนี้ ต่างยอมรับในข้อเท็จจริงแห่งคดีว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว โดยไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวแต่อย่างใด กรณีย่อมเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดียังคงเป็น ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามที่กฎหมายกำหนด และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน (ที่ถูกคือ ยื่นคำขอ

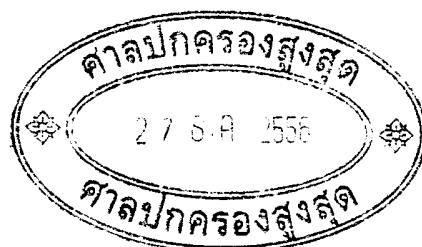
/ใบอนุญาต...

ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) เพื่อใช้ในการป้องกันตัวและทรัพย์สินอันเป็นวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ชื่อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติที่กำหนดข้อห้ามมิให้มีและใช้อาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต และมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติโทษกรณีที่ฝ่าฝืนปฏิบัติตามไว้ มาตรา ๗ จึงมิใช่กฎหมายที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะใช้เป็นข้อพิจารณาว่าจะออกใบอนุญาตให้ได้หรือไม่ ไม่เหมือนดังที่มาตรา ๙ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจนำบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาใช้เป็นเหตุผลประกอบการออกคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ อีกทั้ง เหตุผลประกอบการคำสั่งทางปกครองในส่วนข้อกฎหมายที่อ้างอิงตามนัยมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น จะต้องเป็นกฎเกณฑ์ที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายและสามารถชักกล่าวอ้างโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เป็นหลักเกณฑ์ที่ออกโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และไม่มีการตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จึงไม่อาจนำมาบังคับใช้ในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ฟ้องคดีได้ ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และไม่อาจใช้คำสั่งและหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นเหตุผลประกอบการคำสั่งทางปกครองหรือใช้ในการต่อสู้คดีได้ ในส่วนที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนอยู่แล้ว ๒ กระบอก กรณีจึงเป็นการเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้วนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เมื่อประเทศไทยเป็นรัฐที่อยู่ภายใต้หลักนิติรัฐ การจะออกใบอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืนย่อมต้องมีข้อกฎหมายและเหตุผลรองรับ มิเช่นนั้นจะเป็นการยอมรับว่านายทะเบียนอาวุธปืนสามารถดำเนินการตามอำเภอใจในการออก

/ใบอนุญาต...

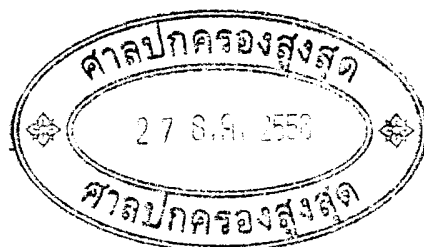
ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนได้ ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในส่วนที่เห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่สมควรได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้เป็นข้าราชการทหารหรือตำรวจ และวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าแท้จริงแล้วข้าราชการทหาร ตำรวจ จะได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยข้าราชการทหารหรือตำรวจสามารถจัดหาอาวุธปืนใช้ในราชการได้โดยไม่ต้องยื่นคำขอใบอนุญาตต่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่หากปัจเจกชนที่ประกอบอาชีพรับราชการทหาร ตำรวจ ต้องการซื้ออาวุธปืนไว้ใช้เป็นการส่วนตัวก็ต้องยื่นคำขอใบอนุญาตเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องพิจารณาว่าจะออกใบอนุญาตหรือไม่ ตามนัยมาตรา ๙ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองย่อมไม่มีเหตุผลที่จะฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยการกำหนดให้บุคคลที่ประกอบอาชีพข้าราชการทหาร ตำรวจ ได้รับสิทธิเหนือกว่าบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่น อีกทั้ง เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ย่อมเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อเป็นการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน การยิงสัตว์หรือการกีฬาเท่านั้น มิได้มีวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการทางทหารหรือตำรวจแต่อย่างใด ประกอบกับเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาทางปกครองโดยมีอคติต่อผู้ฟ้องคดี เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปกปิดพยานหลักฐานตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๓๐๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ไม่ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบจนเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีต้องแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปรากฏตามสำเนารายงานประจำวันของสถานีตำรวจภูธรเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ทั้งๆ ที่หนังสือดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งมาให้ผู้ฟ้องคดีตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณดังที่ผู้ฟ้องคดีได้กล่าวอ้างแล้วในคำฟ้องและ

/คำคัดค้าน...

คำคัดค้านคำให้การ และผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ยอมรับโดยมิได้ต่อสู้โต้แย้งในประเด็นนี้ แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้นำข้อเท็จจริงในประเด็นนี้มาประกอบการพิจารณา ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดำเนินการตามคำขอท้ายคำฟ้อง

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองแก้อุทธรณ์ว่า ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่าผู้ฟ้องคดียังคงมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายที่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนั้นไม่ถูกต้อง เนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะสำหรับการได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามชนิดและขนาดลำกล้องปืนที่ผู้ฟ้องคดีมีอยู่ก่อนแล้ว การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอใบอนุญาตใช้อาวุธปืน (ที่ถูกคือ คำขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน) เพื่อไว้ใช้ในการป้องกันตัวและทรัพย์สินซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าวัตถุประสงค์ตามนัยมาตรา ๙ ถือเป็นเพียงเงื่อนไขหรือองค์ประกอบหนึ่งของผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายเท่านั้น มิใช่เป็นองค์ประกอบหลักหรือเงื่อนไขตายตัวที่บังคับให้นายทะเบียนอาวุธปืนจะต้องออกใบอนุญาตตามคำขอแต่อย่างใด เพราะนายทะเบียนอาวุธปืนต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นที่ต้องมีอาวุธปืนเพื่อใช้ในการป้องกันตัว ชีวิต และทรัพย์สิน ซึ่งกรณีของผู้ฟ้องคดีนั้นได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองเพื่อใช้ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จำนวน ๒ กระบอก ถือได้ว่าเป็นการเหมาะสมและเพียงพอแล้ว การที่นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้บุคคลทั่วๆ ไปมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองได้หลายกระบอก โดยเฉพาะอาวุธปืนที่มีอำนาจร้ายแรงย่อมมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมได้เนื่องจากอาจทำให้บุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติหรือความสามารถในการได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนสามารถหยิบยืมปืนของผู้ได้รับใบอนุญาตไปใช้ในทางมิชอบได้โดยง่าย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบตามนัยมาตรา ๗ ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และเป็นการใช้เหตุผลประกอบการออกคำสั่งทางปกครองโดยชอบแล้ว ในส่วนของคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และ

/หนังสือ...

หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ถือเป็นระเบียบการปฏิบัติและหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่ไม่ได้ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแต่อย่างใด และการออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ก็มีได้อ้างถึงคำสั่งและหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นเหตุผลประกอบ แต่มีการอ้างเหตุผลประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติทั้งสิ้น นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าเมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายที่บัญญัติให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนจะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนอาวุธปืนโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามบทบัญญัติและอนุบัญญัติ การที่นายทะเบียนอาวุธปืนจะมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนตามคำขอหรือไม่ ก็ต้องใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งภายใต้เงื่อนไขของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ สามารถมีและใช้อาวุธปืนได้โดยไม่ต้องรับใบอนุญาตจากนายทะเบียนอาวุธปืน ก็เฉพาะแต่กรณีที่เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจเหล่านั้นมีและใช้อาวุธปืนของทางราชการในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น หากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจมีความจำเป็นต้องมีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินหรือเพื่อความสะดวกในการมีและใช้อาวุธปืนอันเป็นทรัพย์สินส่วนตัว ก็จะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนอาวุธปืนเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เพียงแต่การใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนอาวุธปืนอาจอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างออกไปเนื่องจากทหารและตำรวจเป็นบุคคลที่อยู่ในวิชาชีพอันเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความมั่นคงของประเทศ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าการออกคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอยู่แล้ว ๒ กระบอก เป็นการเพียงพอสำหรับใช้ป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีแล้ว กรณีจึงเป็นเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและข้อเท็จจริงแล้ว ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

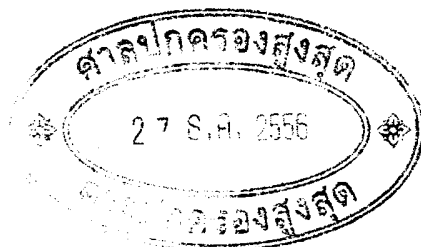
ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

/ศาลปกครองสูงสุด...

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพช่างเทคนิคปิโตรเลียม มีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านเลขที่ ๒๒/๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาพละ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ได้ยื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ พร้อมกระสุน ๑๒ นัด เพื่อใช้ในการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ปรากฏตามเอกสารแบบ ป.๑ เรื่อง ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ โดยในการที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนนี้มีผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาพละ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ได้ให้ถ้อยคำรับรองผู้ฟ้องคดีไว้ ปรากฏตามบันทึก ป.ค. ๑๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือที่ ดง ๐๑๑๗/๓๗๐๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรับทราบข้อเท็จจริง ก่อนออกคำสั่งทางปกครองว่า เมื่อพิจารณาคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นว่า การยื่นคำขอของผู้ฟ้องคดีเป็นการยื่นคำขอให้ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ เพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดี เคยได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ ๑. อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. ตามใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนฉบับที่ ๑๐๖/๒๕๔๙ ออกโดยที่ว่าการอำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ และ ๒. อาวุธปืนยาวลูกซอง ลากล่องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. ตามใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนฉบับที่ ๖๕/๒๕๔๘ ออกโดยที่ว่าการอำเภอเมืองตรัง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๘ อีกทั้งกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน กำหนดหลักการพิจารณา ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน โดยในข้อ ๕ กำหนดว่า การอนุญาตมีอาวุธปืน ตามปกติควรมีได้เพียงคนละ ๒ กระบอก คืออาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว... และ ข้อ ๔ (ข) กำหนดว่า สำหรับบุคคลทั่วไปที่มีความจำเป็นต้องมีอาวุธปืนพก อนุญาตให้มีได้ลากล่องไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. ... สำหรับอาวุธปืนที่มีอำนาจร้ายแรง แม้ขนาดลากล่องไม่เกิน .๓๘ หรือ ๙ มม. เช่น อาวุธปืนขนาด .๓๕๗ ก็ไม่ควรอนุญาต เว้นแต่ผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการตำรวจ ทหาร หรือข้าราชการอื่นซึ่งมีหน้าที่ปราบปราม ตามกฎหมาย... เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว

/อย่างละ...

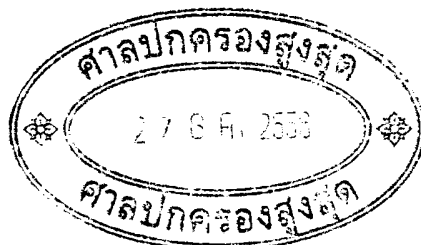
อย่างละ ๑ กระบอก จึงเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว จากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้นำคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามคำขอของผู้ฟ้องคดีต่อไป และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งสิทธิตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าจะหากผู้ฟ้องคดีประสงค์จะได้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานเพิ่มเติม ผู้ฟ้องคดีสามารถโต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานต่อนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่ อำเภอเมืองตรังได้ แต่หากผู้ฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานภายในเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ประสงค์จะได้แย้งแสดงพยานหลักฐาน และนายทะเบียนอาวุธปืน ประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังจะได้ดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองต่อไป ผู้ฟ้องคดี จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โต้แย้งการพิจารณาทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยเห็นว่าหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ มิใช่ข้อกำหนดวางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาต ที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากขัดต่อมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งบัญญัติให้ออกข้อกำหนดดังกล่าวเป็นกฎกระทรวง ประกอบกับเมื่อหนังสือกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าวมิได้ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จึงไม่อาจใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณกับผู้ใดได้ ตามนัยมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้ง หนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวเป็นเพียงคำแนะนำภายในของกระทรวงมหาดไทย เท่านั้น ไม่อาจใช้เป็นเหตุผลในส่วนของการขอกฎหมายอ้างอิงเพื่อใช้ประกอบการออกคำสั่ง ทางปกครองตามนัยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่ อำเภอเมืองตรังได้พิจารณาถึงหลักการพิจารณาการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบกับข้อเท็จจริงที่

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว จำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ อาวุธปืนยาวลูกซอง ลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และอาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ อีก ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าวจึงยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่ง ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ทั้งอาวุธปืน ตามที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขออนุญาตก็เป็นอาวุธปืนที่นายทะเบียนท้องที่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ออกระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาตเป็นกฎกระทรวง มิได้กำหนดให้ออกเป็นคำสั่งกระทรวงมหาดไทยหรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย แต่อย่างใด คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ จึงเป็นเพียงคำแนะนำภายในหน่วยงานระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น ไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อกฎหมายอ้างอิงประกอบการออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ไม่ได้ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณกับผู้ใดได้ ตามนัยมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งทางปกครองปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามหนังสือที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่โดยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๔๒๐๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังทราบเรื่องกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ตรวจสอบและพิจารณาข้อเท็จจริง

/ของผู้ฟ้องคดี...

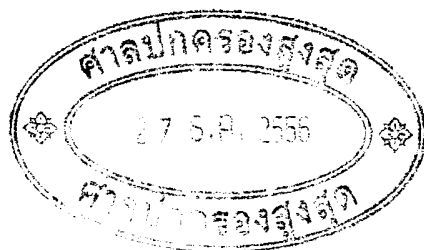
ของผู้ฟ้องคดีแล้วรับฟังได้ว่า ที่อยู่ของผู้ฟ้องคดีอยู่ใกล้เขตที่อยู่อาศัยและที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาพละซึ่งเป็นที่ชุมชน ไม่ได้อยู่ในที่เปลี่ยว เมื่อพิจารณาตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ เรื่อง ระเบียบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ ข้อ ๑๓ (ก) ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนอาวุธปืนสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาออกใบอนุญาตตามสมควรแก่ฐานะของผู้ขอเป็นรายๆ ไป และพิจารณาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ข้อ ๔ (ข) และข้อ ๕ ที่กำหนดให้บุคคลตามปกติควรมีอาวุธปืนได้คนละ ๒ กระบอก คือ อาวุธปืนสั้นและอาวุธปืนยาว และอนุญาตให้บุคคลมีอาวุธปืนพกสั้นได้ไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. และในการขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ขนาด .๔๕ ซึ่งเป็นขนาดเดียวกับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอนั้น จะอนุญาตให้กับข้าราชการตำรวจ ทหาร หรือข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายเท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังพิจารณาแล้ว จึงเห็นควรไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากอาวุธปืนที่ผู้ฟ้องคดีมีอยู่จำนวน ๒ กระบอก เพียงพอกับการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว และเมื่อผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงขอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังพิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดตรังได้มีหนังสือ ที่ ตง ๐๐๑๗.๑/๑๔๗๙๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบว่าจะจังหวัดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นตามดุลพินิจของนายทะเบียนอาวุธปืนจากนั้น กรมการปกครองได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๑๗๘๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ เห็นว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก นั้น ยังไม่เพียงพอ จึงให้แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการจัดทำคำสั่งทางปกครองที่ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเป็นหนังสือ โดยต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ ซึ่งแม้จะไม่ได้จัดทำตั้งแต่ต้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนท้องที่อำเภอเมืองตรังก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลังได้ แต่ต้องกระทำก่อนสิ้นสุดการพิจารณาอุทธรณ์ของ

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ส่งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีทราบ อนึ่ง เพื่อให้การเป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ก่อนออกคำสั่งทางปกครองข้างต้น ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อนออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จัดทำคำแก้อุทธรณ์โดยระบุให้ชัดเจนว่ายอมรับหรือปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีทั้งหมดหรือบางส่วน รวมถึงเหตุแห่งการปฏิเสธคำอุทธรณ์ให้ครบถ้วนทุกประเด็น รองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง จึงมีหนังสือ ที่ ดง ๐๐๑๗.๑/๑๖๐๓๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามหนังสือกรมการปกครองด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๑๗๘๐๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ ต่อไป

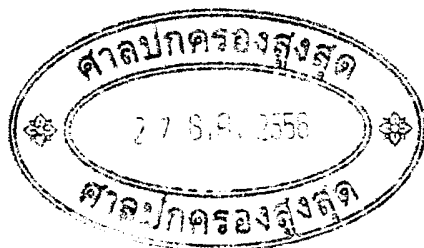
จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ) รักษาราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะนายทะเบียนอาวุธปืนได้พิจารณามีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า การชี้แจงข้อกฎหมายในคำสั่งทางปกครองดังกล่าวยังขาดประเด็นในบางประการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นนายทะเบียนอาวุธปืนประจำท้องที่อำเภอเมืองตรังจึงมีคำสั่งทางปกครองใหม่ โดยเมื่อพิจารณาหลักการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อมี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ อันหมายถึง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นนายทะเบียนอาวุธปืนเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติให้อนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืนสำหรับป้องกันตนเองหรือทรัพย์สิน และโดยที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนอยู่แล้วจำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ อาวุธปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และอาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๙

/แล้วเห็นว่า...

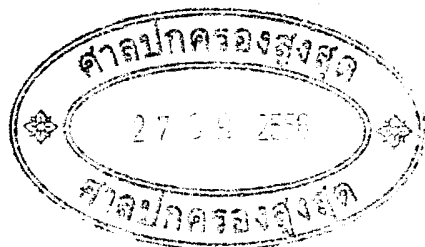
แล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาวุธปืนเพียงพอต่อการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงใช้ดุลพินิจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอ ผู้ฟ้องคดีรับทราบคำสั่งดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงยื่นหนังสืออุทธรณ์ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผ่านทาง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าการปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และการที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอ อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ เพื่อใช้ในการป้องกันชีวิตและ ทรัพย์สิน นั้น ก็เป็นอาวุธที่นายทะเบียนสามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมายและ เหตุผลในการขออนุญาตก็ถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยไม่สามารถระบุได้ว่าการที่จะออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีนั้นขัดหรือฝ่าฝืนบทกฎหมายใด ย่อมเห็นได้ว่าเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่มีข้อกฎหมายอ้างอิงเป็นเหตุผล ประกอบคำสั่งทางปกครอง ซึ่งถือเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ขัดต่อคำพิพากษาของศาลปกครองพิษณุโลก คดีหมายเลขดำที่ ๓๒๘/๒๕๔๙ หมายเลขแดงที่ ๔๐/๒๕๕๒ และขัดต่อคำสั่งของ อธิบดีกรมการปกครอง ตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๔/ว ๘๑๓๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๓๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เพื่อดำเนินการพิจารณาทางปกครองใหม่ ให้เป็นไปตามวิธีการและขั้นตอนตามที่กฎหมาย กำหนด

จากนั้น สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๓๐๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ แจ้งผลการพิจารณากรณีนี้

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ และให้นำเรียนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาต่อไป สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีบางส่วนจึงรายงานความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยอมรับว่าผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติและปราศจากลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย และยอมรับว่าคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๔๙๑ เป็นเพียงคำแนะนำภายในหน่วยงาน ไม่สามารถใช้เป็นข้อกฎหมายอ้างอิงที่จะนำมาเป็นเหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองได้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้แนวทางตามคำสั่งและหนังสือสั่งการดังกล่าวเพียงประกอบการใช้ดุลพินิจว่าบุคคลนั้นจำเป็นต้องมีอาวุธปืนเพื่อป้องกันชีวิตและทรัพย์สินหรือไม่ เพียงใด ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ กรมการปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการปฏิเสธเป็นหนังสือตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และกรณีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียว คือ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๓๙๐๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๕๒ ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่มีข้อกฎหมายอ้างอิงตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างจริง จึงถือได้ว่าการออกคำสั่งฉบับนี้ไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่ภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการแก้ไขโดยออกคำสั่งทางปกครองใหม่ ตามหนังสือ ที่ ดง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายอ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการแก้ไขคำสั่งให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว ซึ่งการแก้ไขคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ดำเนินการก่อนสิ้นสุดการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเห็นควรเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ สำนักกฎหมาย สำนักงาน

/ปลัดกระทรวงมหาดไทย...

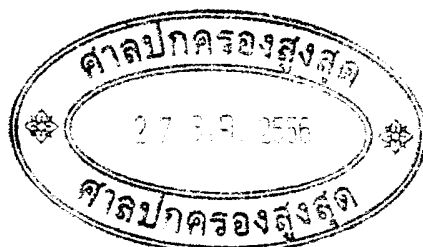
ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ตรวจสอบเอกสารประกอบการพิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นว่า กระบวนการพิจารณาทางปกครอง การออกคำสั่งทางปกครอง การแก้ไขคำสั่งทางปกครอง และการแจ้งคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีมีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก ได้ดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นได้ว่าอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้บุคคลมีและใช้อาวุธปืน ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด จึงเห็นควรเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีตามที่กรมการปกครองเสนอ ต่อมา รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๘.๓/๖๓๗๑ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ เสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณา และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีความเห็นให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ กรมการปกครองจึงได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๗.๔/๔๗ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังทราบและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังแจ้งผลการวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และแจ้งสิทธิฟ้องคดีปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๓๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีให้ผู้ฟ้องคดีทราบและแจ้งสิทธิการฟ้องคดีปกครองภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งหรือรับทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้รับทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งไม่อนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก ตามหนังสือ ที่ ตง ๐๑๑๗/๕๓๕๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

/และเหตุผล...

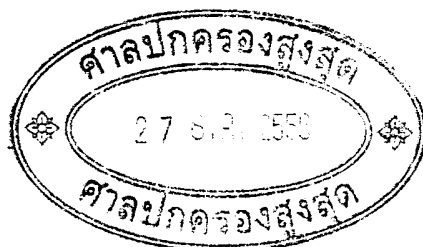
และเหตุผลที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ จำนวน ๑ กระบอก เพื่อใช้ป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน เป็นไปโดยชอบด้วยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ทั้งอาวุธปืนที่ใช้ในการยื่นคำขอก็เป็นอาวุธปืนที่ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ตามกฎหมาย และโดยที่มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกกฎกระทรวง วางระเบียบการทะเบียน การขอและการออกใบอนุญาตออกมาบังคับใช้เป็นการทั่วไปโดยเสมอภาคกัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมายโดยออกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ซึ่งทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เลือกปฏิบัติในการออกใบอนุญาต โดยใช้หลักเกณฑ์ต่างมาตรฐานต่อบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน ประกอบกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สามารถระบุเหตุผลได้ว่าการปฏิเสธการออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายใด จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นกัน ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษา หรือมีคำสั่งว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการโดยชอบด้วยกฎหมาย ภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด .๔๕ ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว จำนวน ๒ กระบอก และผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ข้าราชการที่มีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตตามคำขอของผู้ฟ้องคดี และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีที่อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

/พิเคราะห์...

พิจารณาแล้วเห็นว่า อาวุธปืนเป็นสิ่งที่เป็อันตรายต่อสวัสดิภาพในชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน และเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้วยเหตุนี้ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ จึงบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อ มี ใช้ สั่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ โดยมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ (๑) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้ (ก) มาตรา ๙๗ ถึงมาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๗๗ ถึงมาตรา ๑๘๓ มาตรา ๒๔๙ มาตรา ๒๕๐ หรือมาตรา ๒๙๓ ถึงมาตรา ๓๐๓ (ข) มาตรา ๒๕๔ ถึงมาตรา ๒๕๗ และพ้นโทษยังไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกยั่วโทสะ (๒) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด และดอกไม้เพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๓ หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๗ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๘ (๓) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (๑) และ (๒) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (๔) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๕) บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา ๑๑ (๖) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ (๗) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้ (๘) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง (๙) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน และห้ามมิให้ออกใบอนุญาตดังกล่าวให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่าหกเดือน นอกจากนั้น มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันยังบัญญัติไว้ด้วยว่า ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ ดังนั้น แม้ผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนจะเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน

/เครื่องกระสุนปืน...

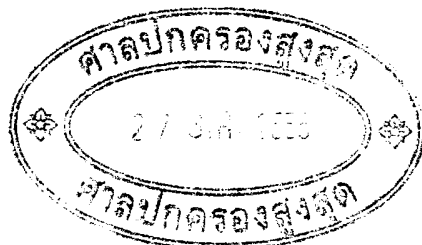
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ นายทะเบียนท้องที่ก็มีได้มีหน้าที่หรือความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องออกใบอนุญาตให้ตามที่ยกหากแต่มีดุลพินิจที่จะพิจารณาออกใบอนุญาตให้หรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นของผู้ยื่นคำขออนุญาตเป็นรายๆ ไปว่าจำเป็นต้องมีและใช้อาวุธปืนสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เป็นสำคัญเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบการใช้ดุลพินิจพิจารณาคำขออนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืนของผู้ยื่นคำขอแต่ละรายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกันหรือเกิดการลักลั่นกันโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม นายทะเบียนท้องที่หรือผู้บังคับบัญชาของนายทะเบียนท้องที่ย่อมมีความชอบธรรมที่จะกำหนด “แนวนโยบาย” หรือ “แนวปฏิบัติ” ในการใช้ดุลพินิจดังกล่าว และใช้ดุลพินิจในการออกหรือไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนให้แก่ผู้ยื่นคำร้องโดยอ้างอิงแนวนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้ แต่ทั้งนี้ นายทะเบียนท้องที่หรือผู้บังคับบัญชาของนายทะเบียนท้องที่ที่จะต้องไม่มีความประสงค์ที่จะให้แนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจดังกล่าวมีสภาพบังคับเป็นกฎ และหรือถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจดังกล่าวอย่างเคร่งครัดดังเช่นการใช้บังคับกฎทั้งแนวปฏิบัติหรือแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจดังกล่าวจะต้องไม่ชักนำให้นายทะเบียนท้องที่ใช้ดุลพินิจในการออกหรือไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนโดยมิชอบด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และมีข้อความขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดๆ อีกด้วย

เมื่อได้ตรวจพิจารณาหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ซึ่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย มีถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดโดยตลอดแล้ว เห็นว่า หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าวมีลักษณะเป็นเพียงแนวทางให้นายทะเบียนท้องที่ที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนถือปฏิบัติในการตรวจสอบว่า ผู้ขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

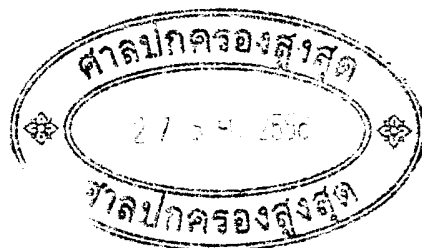
/หรือไม่...

หรือไม่ และผู้ยื่นคำขอใบอนุญาตมีความจำเป็นที่จะต้องมีและใช้อาวุธปืนตามที่ขอเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ มากน้อยเพียงใด เท่านั้น รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาของนายทะเบียนท้องที่ หาได้มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่จะให้หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว มีสภาพบังคับเป็นกฎ และให้นายทะเบียนท้องที่ถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดดังเช่นการใช้บังคับกฎหมายไม่ ดังจะเห็นได้จากความในข้อ ๑๐ ที่ว่า ในกรณีพิเศษต่างๆ นอกจากนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของนายทะเบียนเฉพาะเรื่องเฉพาะรายที่จะพิจารณาสั่งการ และข้อ ๑๔ ที่ว่า หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาต ให้นุคคลมีและใช้อาวุธปืนนี้ เป็นหลักเกณฑ์โดยทั่วไป สำหรับใช้เป็นแนวทางของนายทะเบียนอาวุธปืนเท่านั้น หากรายใดนายทะเบียนมีเหตุผลอันสมควรว่าผู้ขอมีพฤติการณ์ไม่เหมาะสม หรือมีเหตุผลความจำเป็นไม่เพียงพอ แม้จะเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ขัดต่อมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ ก็ตาม นายทะเบียนจะไม่อนุญาตก็ได้ หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว จึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่จะต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และหากยังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาจะใช้บังคับในทางไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้แต่อย่างใด นอกจากนั้น หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว ก็มีได้ชักนำให้นายทะเบียนท้องที่ใช้ดุลพินิจในการออกหรือไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนโดยไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติอาวุธปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ เลย ดังจะเห็นได้จากความในข้อ ๔ ที่เน้นย้ำว่า ชนิดและขนาดอาวุธปืน ซึ่งจะอนุญาตให้พิจารณาถึงฐานะ และความจำเป็นของผู้ขออนุญาตเป็นรายๆ ไป โดยระลึกว่าการอนุญาตให้เอกชนมีอาวุธปืนนั้นเป็นการอนุญาตตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๙ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้มีไว้เพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สินหรือในการกีฬา หรือในการยิงสัตว์ แม้จะเป็นความจริงว่า ความในวรรคสองของข้อ ๔ ได้กำหนดไว้ว่า การพิจารณาอนุญาตดังกล่าวข้างต้นนี้มีหลักเกณฑ์ในการอนุญาตสำหรับชนิดและขนาดอาวุธปืนตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๖๗๔/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๙๐ ข้อ ๑๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๐๕๑๕/๑๓๕๔๘ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๕ ที่ ๐๓๑๓/ว.๘๕๘๓ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๗ และที่ ๐๕๑๕/ว.๖๘๖ ลงวันที่

/๓๐ ธันวาคม...

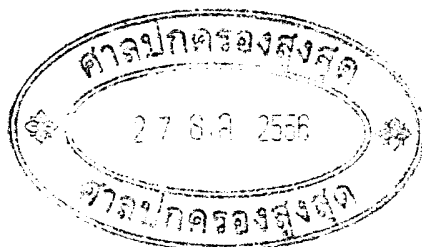
๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ ดังนี้ ก. ถ้าผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการ ซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมาย หรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต และผู้บังคับบัญชาตั้งแต่หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรองหน้าที่การงานมาเป็นที่เชื่อถือได้ หรือผู้ขออนุญาตเพื่อการศึกษาโดยมีหนังสือรับรองเป็นนักกีฬายิงปืนและมาฝึกซ้อมยิงปืนเป็นประจำจากเลขาธิการสมาคมยิงปืนหรือนายสนามยิงปืนนั้นๆ ในการพิจารณาอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพก ให้อนุญาตขนาดลำกล้องไม่เกิน .๔๕ หรือ ๑๑ มม. ได้ ข. สำหรับบุคคลทั่วไปที่มีความจำเป็นต้องมีอาวุธปืนพก อนุญาตให้มีได้ลำกล้องไม่เกินขนาด .๓๘ หรือ ๙ มม. สำหรับบุคคลที่มีคุณสมบัติไม่ขัดกับมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดต่อกฎกระทรวงที่ใช้บังคับอยู่ตามที่ระบุไว้ในข้ออื่นๆ ด้วย สำหรับอาวุธปืนที่มีอาณูภาพร้ายแรงแม้ขนาดลำกล้องไม่เกิน .๓๘ หรือ ๙ มม. เช่น อาวุธปืนขนาด .๓๕๗ ก็ไม่ควรอนุญาต เว้นแต่ผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการตำรวจทหาร หรือข้าราชการอื่นซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมาย หรือเป็นข้าราชการในท้องถิ่นกึ่งทหารและผู้บังคับบัญชาตั้งแต่หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรองหน้าที่การงานมาเป็นที่เชื่อถือได้ก็ให้พิจารณาอนุญาตได้ สำหรับในต่างจังหวัดให้นายทะเบียนเสนอขอรับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นลายลักษณ์อักษรด้วย ซึ่งมีลักษณะเป็นการแบ่งผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนสำหรับป้องกันตัวและทรัพย์สินออกเป็น ๒ ประเภท โดยคำนึงถึงอาชีพและภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้ขออนุญาตที่เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมาย หรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต ประเภทหนึ่ง และผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนที่เป็นบุคคลทั่วไปอีกประเภทหนึ่ง แล้วปฏิบัติต่อผู้ขออนุญาตแต่ละประเภทดังกล่าวแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าผู้ขออนุญาตเป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต ในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพก นายทะเบียนท้องถิ่นอาจอนุญาตขนาดลำกล้องไม่เกิน .๔๕ หรือ ๑๑ มม. ได้ แต่ถ้าผู้ขออนุญาตเป็นบุคคลทั่วไปในการอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพก นายทะเบียนท้องถิ่นอาจอนุญาตขนาดลำกล้องไม่เกิน .๓๘ หรือ ๙ มม. เท่านั้น แต่ก็เป็นที่เห็นได้ว่า การปฏิบัติต่อผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สินแตกต่างกันดังกล่าวนั้น มิได้เป็นไปตามอำเภอใจแต่อย่างใด หากแต่มีที่มาจากเหตุผลที่ว่า ข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิต ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อาวุธปืนพก

/สำหรับป้องกัน...

สำหรับป้องกันชีวิต ร่างกายของตน ที่มีอาญาพร้ายแรงยิ่งกว่าบุคคลโดยทั่วไป ที่ไม่มีภาระหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นเหตุผลที่หนักแน่นและควรค่าแก่การรับฟังเป็นอย่างยิ่ง กรณีจึงไม่อาจถือว่า การปฏิบัติต่อผู้ขออนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนพกเพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สินแตกต่างกันดังกล่าว เข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล อันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เลย ส่วนหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ข้อ ๕ ที่กำหนดว่า การอนุญาตมีอาวุธปืน ตามปกติควรมีได้เพียงคนละ ๒ กระบอก คือ สั้นและยาว แต่ในการพิจารณาอนุญาตมากน้อยเพียงใด แล้วแต่หลักฐานความจำเป็นของแต่ละบุคคลและควรเข้มงวดกวดขันอย่าให้มีมากเกินไปจนความจำเป็นไม่เข้าขนาดกัน ให้วงเล็บวัตถุประสงค์ให้มีและใช้อาวุธปืนในใบอนุญาต (ป.๔) ให้ชัดเจน นั้น ก็ได้ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่บัญญัติให้ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน ให้ออกให้แก่บุคคลสำหรับใช้ในการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือในการกีฬาหรือยิงสัตว์ ได้อย่างใด

เมื่อหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน แนบท้ายหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๐๑/ว ๘๘๖ เรื่อง หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ซึ่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย มีถึงผู้ว่าราชการทุกจังหวัด มิได้มีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย หลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว ไม่อยู่ในบังคับของมาตรา ๗ (๔) และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่จะต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและหากยังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาจะใช้บังคับในทางไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดได้ แต่อย่างใด ทั้งข้อ ๔ วรรคสอง ของหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าวมิได้มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลโดยไม่เป็นธรรม อันเป็นการขัดต่อมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และข้อ ๕ ของหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว มิได้ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน

/วัตถุระเบิด...

วัดกระเบ็ด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนขนาด .๔๕ ให้แก่ผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้วจำนวน ๒ กระบอก ได้แก่ อาวุธปืนยาวลูกซองลำกล้องเดี่ยว ขนาด ๑๒ มม. และอาวุธปืนพกสั้น กึ่งอัตโนมัติ ขนาด ๙ มม. และไม่ใช้ข้าราชการที่มีหน้าที่ปราบปรามตามกฎหมายหรือมีหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงอันตรายต่อชีวิตตามคำขอของผู้ฟ้องคดี โดยอ้างข้อ ๔ วรรคสอง และข้อ ๕ ของหลักการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนดังกล่าว และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ที่อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ใช้การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น ชอบแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

นายวรพจน์ วิสสุตพิชญ์

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายวรารุช ศิริยุทธ์วัฒนา

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย งามวงศ์ชน

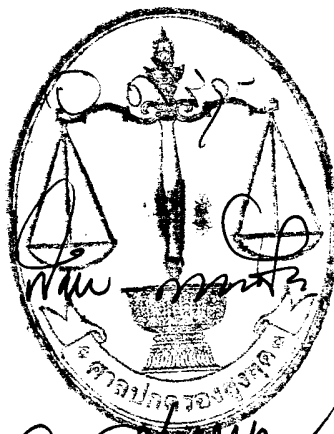
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุญญกริยากร

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิจิตต์ รักถิ่น

